

ประวัติศาสตร์ (ใหม่) ลับฉบับ 'เหา' (6) ดาบ หอก เกาทัณฑ์ ปืนกล หรือจะสู้ 'เหา'

หไปเลียนตัดสินใจเข้าไป จากการถอยทัพ ออกจากรัสเซีย กองทัพของเขาต้องเผชิญ กับสภาพอากาศที่หนาวเหน็บจนถึงจุดเยือกแข็ง กองทัพฝรั่งเศสสูญเสียอย่างมหาดคาลจากการ ถอยทัพ

ซากกระดูกที่ขุดพบในปี 2001 ในหลุมฝังศพ โบราณชนาตมที่มหาที่เมืองวิลนัส (Vilnius) ใน ประเทศลิทัวเนีย หรือที่ในอดีตเรียกว่าเมืองวิลนา

(Vilna) หลายๆ ร่าง ไม่ได้นอนราบเหมือนศพ ทั่วไป แต่ดูเหมือนจะตั้งท่าค้ำอยู่ในท่วงท่าแบบ แปลกๆ

"เป็นไปได้ว่าพลทหารที่อ่อนแรง และอดโรย อาจจะแข็งตายไปเองจากสภาพอากาศแสน หฤโหดของฤดูหนาวในรัสเซีย ที่อุณหภูมิมอาจ จะลดลงไปได้ถึงติดลบสามสิบองศาเซลเซียส" มิเชล ซิก โนลี (Michel Signoli) ผู้เชี่ยวชาญจาก

มหาวิทยาลัยวิลนัสลิทัวเนียบรรยายในเนเปออร์ของ พวกเขาในปี 2004

"พวกเขาน่าจะค้างเป็นน้ำแข็งอยู่ในที่นั่นมาก่อนที่จะถูกเอามาโยนลงไปในหลุมฝังศพ"

"สิ่งสำคัญที่ทำได้เห็นไปเลียนต้องสูญเสียกองทัพ แห่งจักรวรรดิฝรั่งเศสอันเกรียงไกรของเขาไปก็คือการขาดเสบียงอาหารและน้ำ และการตัดสินใจถอนทัพที่เชื่องช้า จนทำให้กองทัพต้องเผชิญ

มติชน สุดสัปดาห์

Matchon Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 481

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 12 - พุธสัปดาห์ 18 มกราคม 2567

ปีที่: 44

ฉบับที่: 2265

หน้า: 87(กลาง)

Col.Inch: 95.19

Ad Value: 45,786.39

PRValue (x3): 137,359.17

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: ทะลุกรอบ: ประวัติศาสตร์ (ไม่) ลับฉบับ 'เทา' (6) ดาบ หอก เกาทัณฑ์ ปืนกล หรือจะสู้...

กับสภาพอากาศที่หนาวเย็นของฤดูหนาวในรัสเซียที่หนาวเหน็บจนถึงขั้นทำคนให้แข็งตายได้" มิเชลกล่าว

ในบันทึกประวัติศาสตร์จะมีระบุไว้อย่างชัดเจน ไทฟัส บิด และคอติบ คือสามโรคภัยที่สังหารไพร่พลของกองทัพโปเลียนไปอย่างหนัก และแค่ไทฟัสอย่างเดียวก็คร่าชีวิตทหารหาญแห่งฝรั่งเศสไปมากกว่าที่เสียชีวิตจากการรบพุ่งประจัญบานกับกองทัพจากจักรวรรดิรัสเซียเสียอีก

คำถามคือในหลุมฝังศพโบราณยังมีซากเหาจากสมัยโปเลียนหลงเหลืออยู่หรือไม่?

บละเพื่อตอบคำถามนี้ ดิดิเอร์ ราอูลต์ (Didier Raoult) จากมหาวิทยาลัยเมดิเตอร์เรเนียนในมาร์เซย์ (Université de la Méditerranée in Marseille) ในประเทศฝรั่งเศส ได้ลองเอาดินจากหลุมศพของกองทัพโปเลียนจากวิลนีอัสมาแยกสกัดซากเหาจากอดีต

แต่ด้วยไม่มีใครเคยแยกสกัดเหาจากดินหลุมศพแบบนี้มาก่อน และตัวอย่างดินโบราณก็มีจำกัด พวกเขาเลยต้องลองหาวิธีสกัดเหาเอง พวกเขาเริ่มเลี้ยงเหาสายพันธุ์ออร์แลนโดโดยใช้เลือดกระต่าย

พอเหาอายุอยู่ในช่วงสองสัปดาห์ถึงสองเดือนพวกเขาก็เอาพวกมันมาอบให้แห้งที่ 37 องศาเซลเซียสเป็นเวลา 10 วัน ก่อนจะผสมลงไปโนดินราวๆ ครึ่งกิโลกรัมจากเมืองมาร์เซย์ที่มีลักษณะคล้ายๆ ดินจากสุสานทหารโปเลียนในวิลนีอัส

ดิดิเอร์ทดลองอยู่หลายวิธีเพื่อแยกเศษซากเหาจากดิน ใช้น้ำ ใช้ทราย ใช้พาราฟิน ใช้น้ำมันมะกอก ไปจนถึงใช้น้ำมันก๊าด

และท้ายที่สุด เขาพบว่าการผสมน้ำเย็นเข้ากับน้ำมันก๊าดและดินจะให้ผลดีที่สุดในการแยกชิ้นส่วนเหาออกมาจากดินโบราณ

พอได้กระบวนการ เขาก็เริ่มทดลองกับดินสุสานโบราณ

เป็นอะไรที่น่าตื่นตาตื่นใจมาก ดิดิเอร์สามารถแยกชิ้นส่วนเหาร่างกาย (body louse) จากยุคโป

เลียนออกมาจากดินสุสานได้อย่างน่าอัศจรรย์ ดิดิเอร์เริ่มสกัดและวิเคราะห์ดีเอ็นเอจากเหายุคโปเลียน และจากโครงกระดูกฟันของทหารจากหลุมฝังศพแห่งวิลนีอัส

ผลที่ได้น่าสนใจมาก เขาพบว่าดีเอ็นเอจากโครงกระดูกฟันของทหารระบุชัดว่ากองทัพของโปเลียนนั้นติดเชื้อโรคที่มีเหาเป็นพาหะจริงๆ ทั้งเชื้อแบคทีเรีย ริกเกตเซีย พรอวาเซคิไอ (Rickettsia prowazekii) ที่ก่อไข้ไทฟัส (epidemic typhus) และบาร์โทเนลลาควินตานา (Bartonella quintana) ที่ก่อโรค "ไข้ทรนซ์ (Trench fever)" ส่วนดีเอ็นเอที่สกัดจากเหานั้นพบเชื้อไข้ทรนซ์เป็นหลัก

ซึ่งทำให้เขาสรุปได้อย่างชัดเจนว่า ทหารจากกองทัพอันเกรียงไกรของโปเลียนนั้นติด "เหา" และเหาที่ติดอยู่ในนั้นก็มีเชื้อโรคอยู่จริงๆ ด้วย

กงเหมือนที่แพทย์และนักชีววิทยาชื่อดัง ฮานส์ ซินส์เซอร์ (Hans Zinsser) ผู้แต่งหนังสือ "Rat, lice and History (หนู เหา และประวัติศาสตร์)" และหนึ่งในผู้อยู่เบื้องหลังการพัฒนาวัคซีนต้านไทฟัส (ที่จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่มีขาย) เคยกล่าวไว้ว่า "ดาบ หอก เกาทัณฑ์ ปืนกล หรือแม้แต่มะเร็งก็ยังมีอิทธิพลต่อชะตาของประเทศน้อยกว่าเหาที่แพร่ระบาดใช้รากสาดใหญ่ เหน็บที่ติดเชื้อกาฬโรค และยุงที่นำโรคไข้เหลือง"

บางทีสิ่งมีชีวิตจิ๋วจ้อยที่เรามองข้ามอาจจะเป็นอะไรที่น่ากลัวกว่าที่คิด ใครเล่าจะรู้ว่าผู้ที่อยู่เบื้องหลังการล่มสลายของกองทัพที่เคยทรงอิทธิพลที่สุดในประวัติศาสตร์ ก็คือ "เหา"

และถ้าย้อนกลับไปดูบันทึกประวัติศาสตร์ เหานี้มันทนกองทัพอันเคยแข็งแกร่งจนมุมนี้มเสียตั้งแต่เริ่มกรีธาทัพเข้าไปแลนด์ หรือก็คือตั้งแต่ก่อนจะเริ่มรบกันเสียอีก...เหวอออ

คิดแล้วก็แอบสงสัยว่าถ้าในยุคนั้นมี แวมพูก้าจัดเหาตีๆ ผลของการศึกในครั้งนี้จะออกมาเป็นยังไง... ●